

Lietuvos Respublikos Prezidentui
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkui
Lietuvos Respublikos Seimo nariams
Lietuvos Respublikos Vyriausybei
Lietuvos valstybės saugumo departamentui
Žiniasklaidai

TAUTOS FORUMO PAREIŠKIMAS

2025 m. lapkričio 20 d.

DĖL TYČINIO POLITINIŲ KONFLIKTŲ IR GRĖSMIŲ VALSTYBEI ESKALAVIMO

2024 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai, nepaisant politinių ginčų dėl jų rezultatų interpretavimo, iš esmės atitiko procedūrinės demokratijos standartus. Todėl teisiniu požiūriu šie rinkimai laikytini laisvais, sąžiningais ir Konstitucijai neprieštaraujančiais, o jų pagrindu sudaryta koalicinė dauguma turi demokratinį mandatą. Vyriausybės sudarymo ir tvirtinimo procesas taip pat vyko griežtai laikantis Konstitucijos, todėl dabartinė Vyriausybė yra teisėta aukščiausioji vykdomosios valdžios institucija, disponuojanti tiek konstituciniu, tiek politiniu legitimumu.

Vis dėlto pastaraisiais mėnesiais viešojoje erdvėje dirbtinai eskaluojamas politinių partijų konfliktas kelia rimtą grėsmę demokratinei santvarkai, griaua piliečių pasitikėjimą valstybe ir konstitucinės valdžios legitimumu. Ši priešprieša išaugo iki tokio masto, kad jau ima kelti tiesioginę riziką visuomenės stabilumui ir darosi egzistencinių grėsmių Lietuvos nacionaliniam saugumui šaltiniu. Į tai atkreipė dėmesį mokslo ir visuomeninių organizacijų atstovai 2025 m. spalio 30 d. savo atvirame laiške, reikšdami susirūpinimą dėl viešai eskaluojamų politinių partijų tarpusavio konfliktų.

Šiai eskaluojamai priešpriešai būdingi keli esminiai bruožai rodo, kad ji iš esmės skiriasi nuo įprastinių, partijų konkurencijos sąlygojamų ginčų ar konfliktų ir peržengia normalios politinės polemikos ribas, virsdama radikalia konfrontacine „gatvių politikos“ atmaina, įtraukiančia bei mobilizuojančia ištisas visuomenės grupes:

- *Pirma*, šios priešpriešos iniciatorės yra rinkimus pralaimėjusios buvusios valdančiosios partijos.
- *Antra*, pasinaudojant skandalingais, teisėsaugos iki šiol iki galo neištirtais ir neįvertintais p. R. Žemaitaičio pareiškimais, organizuota masinė agitacinė kampanija, kuria faktiškai yra kvestionuojamas Konstitucijoje įtvirtintas demokratinės valdžios formavimo principas ir reikalaujama pašalinti iš Vyriausybės formavimo proceso į Seimą patekusią „Nemuno aušros“ partiją ir jos frakciją.
- *Trečia*, vykdoma isteriška, jokiais teisėtvarkos ar specialiųjų tarnybų duomenimis nepatvirtinta visuomenės dezinformavimo ir bauginimo kampanija, kartu diskredituojanti Lietuvą tarptautinėje arenoje – skleidžiami teiginiai, esą Lietuvoje suformuota prorusiška ir antisemitinė vyriausybė, pasirengusi keisti šalies geopolitinę orientaciją.
- *Ketvirta*, šios „protestinės“ veiklos avangardą ir smogiamąją jėgą sudaro vadinamoji „kultūrininkų asamblėja“, kurios vedliai – dalies biudžetinių kultūros įstaigų vadovai ir veikėjai – organizuoja tariamai spontaniškas protesto akcijas Lietuvoje ir užsienyje.

Šie priešpriešos bruožai rodo, kad šalyje vyksta opozicijos režisuojama ir koordinuojama, tačiau „kultūrininkų“ pajėgomis vykdoma „gatvės revoliucija“, kurios tikslas – sukelti visuotinį nepasitenkinimą Vyriausybe, didinti visuomenės sumaištį ir nuolatinį moraliniu bei psichologiniu spaudimu Prezidentui

sudaryti įspūdį, jog politinė situacija tampa nevaldoma. Sąmoningai eskaluojant įtampą ir nuosekliai radikalizuojant viešąją erdvę, siekiama sukurti tokią moralinio spaudimo ir psichologinio terorizavimo atmosferą, kad būtų parengta dirva priversti Vyriausybę atsistatydinti ir inicijuoti priešlaikinius Seimo rinkimus.

Šiandien valstybėje akivaizdžiai ima formotis tariamai savaveiksmis, o iš tikrųjų viešosios politikos užkulisiuose tūnančių veikėjų kontroliuojamas ir manipuliuojamas alternatyvus galios centras, atvirai darantis spaudimą Prezidentui, Vyriausybei ir Seimui. Šis centras mėginamas paversti nekonstitucine „revoliucine jėga“ – šešėlinių interesų grupių įrankiu keisti ar net „atšaukti“ teisėtų rinkimų rezultatus ir priversti formuoti šalies Vyriausybės ne pagal piliečių išreikštą valią, o pagal jų politinius užsakymus. Jei ši tendencija išsialėtų, Lietuva neišvengiamai taptų „šliaužiančių perversmų“ šalimi – valstybe, kurioje po rinkimų į valdžią atėjusi „NE TA“ Vyriausybė būtų nedelsiant nuverčiama pasitelkiant tas pačias šiuo metu naudojamas politines technologijas ir organizuotus „protestinius“ sambūrius, skirtus visuomenei ir valstybei destabilizuoti.

Praėjusią savaitę dešimtys žmonių susirinko prie Kauno "Dariaus ir Girėno" stadiono protestui prieš draugiškas rungtynes tarp Lietuvos ir Izraelio futbolo rinktinių. Protestuojantieji laikė palestiniečių vėliavas ir plakatus, prieštaraujančius bendradarbiavimui su Izraeliu ir reiškė nepritarimą rungtynėms, esą per pastaruosius dvejus metus žuvo mažiausiai 380 futbolininkų, teisėjų ir trenerių, ir dėl to Lietuva neva turėtų sustabdyti bendradarbiavimą su Izraelio futbolo asociacija.

Valstybės požiūriu yra svarbu nustatyti, kas inspiruoja žmonių protestus, bet dar svarbiau suprasti, kad pastarasis grupelės žmonių protestas tapo patogiu pretekstu Lietuvos futbolo federacijai (LFF) paskelbti, jog rungtynės su Izraeliu Lietuvoje vyks be žiūrovų. Perdėtai griežtas LFF sprendimas, kuris akivaizdžiai yra neproporcingas, nes kitose Europos valstybėse dėl protestų prieš Izraelio sportininkus žiūrovams nėra uždarnos arenos, pradėjo formuoti pavojingą precedentą, jog visi būsimi sporto renginiai su Izraelio komandomis Lietuvoje taip pat turėtų būti rengiami už uždarytų durų.

Pažymėtina, kad Lietuvoje nėra užfiksuota jokių reikšmingų antisemitinių incidentų, todėl LFF sprendimas, kuriuo mėginama formuoti mūsų šalies antisemitinį įvaizdį, akivaizdžiai skirtas sukelti įspūdį tarptautinei bendruomenei, kad Lietuvos valstybė savo teritorijoje nebegali užtikrinti viešosios tvarkos. Deja, aukščiausių šalies vadovų tylėjimas tik patvirtina šį viešą neapibrėžtumą, formuodamas tariamą antisemitizmo pavojų, nors akivaizdu, kad tam nėra jokių faktinių prielaidų.

2025 m. lapkričio 21 d. valstybės biudžeto lėšomis finansuojamų kultūros institucijų suburta Kultūros asamblėja kviečia surengti vadinamąjį „finalinį protesto mėnesio mitingą“ pavadinimu „Kokios valstybės mes norime?“ Renginys formaliai pristatomas kaip pilietinės atsakomybės išraiška. Tačiau jo organizavimo pobūdis ir retorika atskleidžia neabejotiną politinį angažuotumą ir mėginimus mobilizuoti visuomenę prieš teisėtai veikiančias valdžios institucijas. To, beje, neslepia ir patys mitingo organizatoriai, viešuose pranešimuose teigdami, neva kultūros bendruomenės rūpestis kultūra jau peraugo į klausimą – kokios Lietuvos valstybės norime.

Būsiami protesto dalyviai raginami naudoti protesto ženklus, atvykti su savo bendruomenės atributika, apranga ar kitais atpažinimo simboliais. Todėl ši vadinamosios kultūros asamblėjos „kultūrinė“ iniciatyva tėra priedanga veiksams, kuriais iš tikrųjų siekiama kvestionuoti teisėtai veikiančias valstybės institucijas ir skatinti emocinę visuomenės priešpriešą, atmetant kultūros misiją – telkti, o ne kiršinti visuomenę.

Tautos forumas pažymi, kad Kultūros asamblėjos teiginiai apie tariamą partijos „Nemuno aušra“ įtaką Kultūros ministerijai neturi jokio teisinio ar faktinio pagrindo, nes pagal galiojančius teisės aktus ši partija neturi jokių valdymo ar pavaldumo sąsajų su minėta ministerija, todėl vieši teiginiai apie neva esančią tokią įtaką laikytini dezinformacija ir mėginimu dirbtinai politizuoti valstybės institucijų veiklą. O LFF veiksmai riboti žiūrovų teisę dalyvauti rungtynėse tarp Lietuvos ir Izraelio futbolo rinktinių, neabejotinai reiškia politiškai pavojingą ir nepateisinamą valstybės institucijų kapituliaciją prieš marginalių grupių reikalavimus, nors politiškai šį atvejį vertinant – tai yra kapituliacija prieš siaurų politinių grupuočių diktatą, kurios inspiruoja Lietuvoje tokio pobūdžio provokacijas.

Ši valstybės silpnumo demonstracija leidžia radikalioms grupuotėms dar labiau manipuliuoti viešąja erdve ir pristesti politines pasekmes, kurios niekaip neatitinka nacionalinio saugumo, valstybės orumo ir demokratinio procesų logikos – visi minėti veiksmai, tiek vieši renginiai, pasitelkiant „kultūros“ vardą, tiek šalyje dirbtinai pučiama antisemitizmo isterija, objektyviai tarnauja išorės informacinės įtakos galioms, siekiančioms formuoti Lietuvos, kaip nestabilios, susiskaldžiusios ir vidiniais konfliktais paralyžiuotos valstybės, įvaizdį.

Sociologiniai tyrimai rodo nuosekliai augantį visuomenės nepasitenkinimą valstybės valdymu ir dirbtinai keliama įtampa, kurią kryptingai išnaudoja priešiški informaciniai tinklai – ypač Rusijos propagandiniai kanalai, kuriuose vaizduojamas tariamas Lietuvos visuomenės nusivylimas valstybės institucijomis ir demokratine santvarka. Ši informacinė manipuliacija atitinka hibridinio karo tikslus, nes ja siekiama silpninti Lietuvos visuomenės atsparumą, menkinti valstybės institucijų patikimumą ir kurstyti abejones nacionaliniu suverenitetu.

Tautos forumas mano, kad visi paminėti veiksmai kelia ypatingą grėsmę Lietuvai kaip geopolitinio paribio valstybei, tiesiogiai patiriančiai didėjančią Rusijos ir Vakarų konfrontaciją. Neabejojame, kad partinių ginčų eskalavimu, nepasitikėjimu, įtarumu bei susipriešinimo atmosferos ir tariamo antisemitizmo sąmoningu kurstymu yra suinteresuoti ideologiškai angažuoti veikėjai, kurie valstybės sąskaita siekia savo siaurų politinių ir ekonominių tikslų.

Atsižvelgiant į tai, kad šių veikėjų veikla jau ėmė kelti tiesioginę grėsmę Konstitucijoje įtvirtintai valstybės santvarkai ir šalies nacionaliniam saugumui, Tautos Forumas reikalauja:

1. Valstybės saugumo departamentą nedelsiant įvertinti, kodėl Lietuvoje dirbtinai kurstomas antisemitizmas ir nustatyti, kas yra jo iniciatoriai. Nustatyti, ar viešai eskaluojami destruktivūs politinių partijų konfliktai, įskaitant vadinamosios Kultūros asamblėjos veiklą ir jos inicijuojamus mitingus, nėra naudojami kaip išorės įtakos ar informacinių operacijų priemonė, galinti sukelti grėsmę Lietuvos valstybės nacionaliniam saugumui, o nustačius pagal kompetenciją, identifikuoti ir nutraukti bet kokias sąmoningo visuomenės supriešinimo, provokacijų ir manipuliacijų formas, kartu pateikti visuomenei aiškia, objektyvia analizę apie šių reiškinių kilmę ir jų sąsajas su priešiškomis išorės įtakomis.
2. Prezidento, Seimo ir Vyriausybės nedelsiant imtis konkrečių priemonių Konstitucijos apsaugai ir užtikrinti, kad visos valstybės institucijos liktų nepriklausomos nuo bet kokio ideologinio ar politinio šantažo, griaunančio pasaulėžiūrų įvairovę, iškreipiančio demokratinės valstybės principus ir objektyviai silpninančio Lietuvos atsparumą išorės grėsmėms.
3. Kultūros bendruomenę nutraukti politiškai angažuotus, visuomenę skaldančius protestus ir provokacijas, kurios didina poliarizaciją ir kompromituoja kultūros misiją, nukreipti kūrybinį potencialą į tautinės kultūros, tapatybės ir valstybingumo stiprinimą – esminę pilietinės darnos ir nacionalinio saugumo sąlygą.

Pabrėžiame, kad tyčinis visuomenės kiršinimas, valstybės institucijų diskreditavimas ir siaurų interesų grupių savirealizacija valstybės tvarumo sąskaita karo grėsmė akivaizdoje šiandien tapo itin pavojingi ne tik šalies nacionaliniam saugumui, bet ir lietuvių tautos išlikimui. Esame įsitikinę, kad blaivus protas, pagarba įstatymui ir pilietinė atsakomybė galiausiai nugalės, kaip vienintelės tvarios valstybės ir Tautos stiprybės sąlyga.

Tautos Forumo Iniciatyvinės grupės vardu

Gaudentas Aukštikalnis
Alina Laučienė
Neringa Paškevičienė
Algimantas Jankauskas
Vilius Adomaitis
Laisvūnas Šopauskas